

Sygn. akt VIII U 509/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st.sekr.sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy **W. P.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **W. P.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 14 lutego 2013 r. nr (...)

z dnia 27 marca 2013 r. nr (...)

oddala odwołania

/na oryginale właściwy podpis/

Sygnatura akt: VIII U 509/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14.02.2013 r. (sprawa o sygn. akt 509/13) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w G. odmówił W. P. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), tj. nie udowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 4 lata 8 miesięcy 11 dni . Pozwany nie uznał okresu zatrudnienia od **23.07.1970 r. do 23.10.1974 r.** oraz **od 22.11.1976 r. do 30.11.1976 r.** w Stoczni (...) SA.

Od tej decyzji odwołał się wnioskodawca (pismo z dnia 27.02.2013 r.) załączając świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w w/wym. spornych okresach oraz wniósł o uwzględnienie przez Sąd okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowisku ślusarza w okresie **od 01.10.1986 r. do 30.04.1992r.** oraz okresu pracy w Stoczni (...) S.A. **od 01.01.1996 do 30.09.1996r** na stanowisku starszy technolog, **od 01.09.2006r do 29.05.2009r i od 06.06.2009r do 30.06.2009r** na stanowisku specjalista Technolog ds. kalkulacji-koordynator jako pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 27.03.2013 r. pozwany wydał kolejną decyzję (sprawa o sygn. akt 510/13), w której ustalił staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych – 8lat 11 miesięcy 22 dni, uwzględniając okres zatrudnienia od 23.07.1970 r. do 23.10.1974 r. oraz od 22.11.1976 r. do 30.11.1976 r., natomiast nie uwzględniając okresu pracy w (...) w G. i w Stoczni (...).

Od tej decyzji odwołał się ubezpieczony (pismo z dnia 20.03.2013 r.) podtrzymując twierdzenia i wnioski zawarte w odwołaniu z dnia 27.02.2013 r.

W odpowiedzi na powyższe odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonych decyzjach.

Sąd postanowieniem z dnia 19.04.2013 r. połączył obie sprawy o sygn. VIII U 509/13 i 510/13 do wspólnego rozpoznania i prowadzenia w dalszym ciągu pod sygn. VIII U 509/13. (k.32)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, urodzony (...), w dniu 11.01.2013 r. złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

Niesporne, ponadto wniosek – k. 1-2 akt ubezpieczeniowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 30 lat, 10 miesięcy i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 8 lat, 11 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych. Nadto, ubezpieczony nie jest członkiem OFE, rozwiązał stosunek pracy, ukończył 60 lat.

Z uwagi na nie udowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych, zaskarżonymi w niniejszym postępowaniu decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach.

Vide: , decyzja – k.13,41 akt ubezp., odwołanie – k. 3,27 akt sprawy)

W. P. w okresie od 01.10.1986 r. do 30.04.1992r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowisku ślusarza.

Do obowiązków ubezpieczonego należała przede wszystkim praca przy produkcji kotłów gazowych , w tym cięcie blach i spawanie elementów kotłów, montaż pieców, oczyszczanie pieców rozpuszczalnikami, odlewy z aluminium. Ubezpieczony wykonywał również roboty budowlane przy rozbudowującym się zakładzie pracy, m.in. prace zbrojarskie, kładzenie rur wodnokanalizacyjnych, wyburzanie betonowych ścian, montowanie konstrukcji hal, a także prace porządkowe po budowie, tj.: usuwanie gruzu, przenoszenie materiałów budowlanych.

W zakładzie pracy pracownicy mieli przydzielone formalnie stanowisko, ale wykonywali wszelkie prace zlecone przez przełożonego, niezwiązane z danym stanowiskiem. Zdarzało się , że ubezpieczony wykonywał różne prace w różne dni, albo różne prace w ciągu tego samego dnia.

(vide: akta osobowe , w tym świadectwo pracy z 03.05.1992 r.- k.61 akt sprawy , zeznania świadków –M. S., M. L. – k.69-70, zeznania ubezpieczonego –k.71v)

Ubezpieczony w okresie od 24.05.1993 r. do 29.05.2009 r. był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. , w tym :

-od 24.05.1993 do 31.12.1995 r. na stanowisku montera ślusarskiego wyposażenia Okrętowego

-od 01.01.1996 r. do 30.09.1996 r. na stanowisku starszego technologa

- od 01.10.1996 do 12.11.2000 r. na stanowisku mistrza produkcji

-od 13.11.2006 do 31.08.2006 r. na stanowisku starszego mistrza produkcji ds. firm obcych

-od 01.09.2006 do 29.05.2009 r. na stanowisku Specjalisty Technologa ds. kalkulacji koordynator

W okresie od 24.05.1993 do 31.12.1995 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach.

Ubezpieczony montował wyposażenie statków , tj.: fundamenty, wentylację, zbrojenie uchwytów, konstrukcji, regałów w siłowni, nadbudówkach, ładowniach statków.

W okresie od 01.01.1996 r. do 30.09.1996 r. ubezpieczony pracował w Wydziale Ślusarni Okrętowej ; do jego obowiązków należało, m.in. znajomość konstrukcji i technologii w zakresie produkcji okrętowej i pozaokrętowej, stały kontakt z szefostwem projektowania w zakresie zabezpieczania dokumentacji technologicznej, rozpisywanie technokalkulacji zleceń okrętowych, opracowywanie materiałowe dokumentacji konstrukcyjnej, zaleceń technologicznych, harmonogramów wykonywanych prac, uczestniczenie w obmiarach pracochłonnościowych i materiałowych na statkach, weryfikacja dokumnetacji.

W okresie od 01.10.1996 do 12.11.2000 r. , od 13.11.2006 do 31.08.2006 r. od 01.09.2006 do 29.05.2009 r. do obowiązków ubezpieczonego należało wystawianie zapotrzebowania na wykonanie usług przez firmy obce, opracowywanie dokumentacji konstrukcyjno-technologicznej na prace zleczone, dokonywanie obmiarów, nadzorowanie robót wykonywanych przez pracowników firm zewnętrznych . Ubezpieczony był przełożonym grupy traserskiej i nadzorował wykonanie prac pomiarowo-traserskich . Ponadto uczestniczył w komisjach reklamacyjnych dotyczących jakości wykonania robót oraz rozpisywał karty zmian wymiarów konstrukcyjnych. Kompletował i archiwizował dokumenty. Miał miejsce pracy w biurze, gdzie przygotowywał wszelką dokumentację i jak zachodziła potrzeba udawał się na statek lub plac montażowy.

(Dowód: świadectwo pracy z dn. 29.05.2009 r.-k.25 akta ubez., akta osobowe, w tym świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, stanowiskowe karty służby(s.34,18,50), porozumienie z dn. 01.09.2006 r.- k. 61 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego-k.71 akt sprawy, zeznania świadków B. G., A. K., K. K.-k.70-71 akt sprawy)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został bezspornie potwierdzony w przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, w szczególności w oparciu o przedłożone dokumenty w aktach osobowych, w tym świadectwa pracy i zakresy obowiązków pracowniczych. Strony nie kwestionowały ich autentyczności, a Sąd również nie znalazł podstaw do uznania ich za niewiarygodne. Sąd oparł się ponadto na zeznaniach świadków oraz samego ubezpieczonego. Dokonując analizy i oceny zeznań bezpośrednio w toku rozprawy Sąd orzekający uznał je za w pełni wiarygodne. Zeznania te są wyczerpujące, wzajemnie się uzupełniają i korelują z dokumentami osobowymi skarżącego oraz jego zeznaniami.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do rozważenia czy przedstawione dowody są wystarczające dla uznania, iż praca wykonywana przez skarżącego w spornych okresach była pracą w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostawało natomiast, że wnioskodawca spełnia pozostałe kryteria prawa do świadczenia, tj. ukończył 60 lat, legitymuje się wymaganym okresem ogólnego stażu pracy, nie jest członkiem OFE..

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1. legitymują się okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
2. mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
3. nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Przepis art. 32 ust 2 zaś stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.)-/zwane dalej rozporządzeniem RM z 07.02.1983 r./ Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Wskazać należy, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. w dziale III poz. 90 widnieją „Prace wykonywane bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach” jako prace wykonywane w szczególnych warunkach, a w dziale XIV poz. 24 – „Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.”

Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku

emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

W ocenie Sądu Okręgowego ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, że prace wykonywane przez ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w G. odpowiadają charakterem i zakresem stanowiskom wskazanym w Załączniku nr 1 do rozporządzenia RM z 07.02.1983 r. oraz przepisach resortowych.

Sąd rozpoznając spór oparł się przede wszystkim na zeznaniach samego ubezpieczonego i świadków, którzy potwierdzili, że W. P. wykonywał różne prace zlecone przez przełożonego z zakresu hutnictwa, przemysłu metalowego i budownictwa. Niewątpliwie część z tych prac należy do katalogu prac w szczególnych warunkach, jednakże należy podkreślić, iż z materiału dowodowego nie wynika, aby ubezpieczony wykonywał tego rodzaju prace stale – tj.: w sposób ciągły i w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy. Należy stwierdzić, iż obok tych prac wykonywał też inne czynności, np.: prace porządkowe na budowie. Nie sposób ustalić konkretnie w jakim okresie jakie konkretnie prace w szczególnych warunkach ubezpieczony wykonywał, stąd Sąd nie może uznać tych okoliczności za udowodnione. Zgodnie z sentencją wyroku Sądu Najwyższego z dnia 04.06.2008 r. (sygn. II UK 306/07, LEX nr 494129) : Nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy.

Odnosząc się do okresu pracy w Stoczni (...) S.A. na stanowisku montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego, Sąd zaliczył ten okres do stażu pracy w szczególnych warunkach wskazanej w wykazie A dziale III poz. 90 załącznika do rozporządzenia RM w wymiarze 2 lat 7 miesięcy i 8 dni. Powyższą okoliczność potwierdzają dokumenty w aktach osobowych, w tym świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach i oraz świadek B. G..

Co do okresu pracy od 01.01.1996 r. do 30.09.1996 r. na stanowisku starszego technologa, Sąd zważył, iż z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie wynika, aby ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę odpowiadającą charakterem i zakresem stanowisku wskazanemu w wykazie A w dziale XIV poz. 24 ; w szczególności analiza stanowiskowej karty służby prowadzi do wniosku, że ubezpieczony nie dokonywał czynności kontrolnych czy nadzorczych na wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, a jego głównym zajęciem było opracowywanie dokumentacji technicznej, tj.: czynności administracyjno-biurowe.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie uznał również okresu pracy na stanowisku mistrza produkcji, starszego mistrza produkcji ds. firm obcych, Specjalisty Technologa ds. kalkulacji –koordynator.

Praca w warunkach szczególnych oznacza konieczność stałego i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku, przebywania w środowisku pracy, w którym zatrudnieni pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach, ponieważ to właśnie te warunki, a nie rodzaj wykonywanej pracy decyduje o umieszczeniu ich w wykazie.

Jeżeli pracownik sprawujący kontrolę równoległe wykonuje w imieniu pracodawcy szereg innych czynności, np.: o charakterze administracyjno – biurowym, w tym wypadku opracowywanie, kompletowanie dokumentacji konstrukcyjno-technologicznej, jego pracy nie można traktować na równi z pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Ze stanowiskowych kart służb wynika wręcz, że w/wym. czynności przeważały nad pracą „w terenie”, co

potwierdził sam ubezpieczony podnosząc na rozprawie, że „gdy zachodziła potrzeba” opuszczał biuro i udawał się na jednostkę lub plac budowy.

W związku z tym, zdaniem Sądu na podstawie przedłożonych dokumentów nie można stwierdzić, iż praca wykonywana na w/wym. stanowiskach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy stanowiskach robotniczych wymienionych w wykazie;

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny był podstawą nie zaliczenia (oprócz okresu pracy jako monter wyposażenia ślusarskiego na statku w wymiarze 2 lat 7 miesięcy i 8 dni) przez Sąd spornych okresów do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wobec czego staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest krótszy niż wymagany ustawą, a ubezpieczony nie spełnił wszystkich wymogów do przyznania mu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i cytowanych wyżej przepisów, w pkt I wyroku oddalił odwołania ubezpieczonego.

SSR del. Elżbieta Trybulec-Czernek

Zarządzenie :

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu ,
3. przedłożyć z wpływem apelacji lub za 21 dni z zpo.